VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 3 april 2019
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 13.00 – 15.01 uur

Aanwezig: H.E.H. van Niejenhuis (voorzitter, PvdA), GroenLinks: M. Wijnja, A.M.M. Schoutens, C.T. Nieuwenhout; PvdA: T.J. Bushoff, E.M. van der Weele; D66: B.N. Benjamins; SP: J.P. Dijk; VVD: I. Jacobs-Setz, E.H. Hessels; ChristenUnie: P. Rebergen; Partij voor de Dieren: T. van Zoelen; CDA: H.P. Ubbens; 100% Groningen: M. Mellies; Stad en Ommeland: R.F. Staijen; Student en Stad: J. van Deelen; PVV: K.A. Uneken
Namens de griffie: W.T. Meijer (commissiegriffier)
Namens het college: burgemeester P.E.J. den Oudsten, wethouders P. de Rook (bij A), R. van der Schaaf
Inspreker: D. Schorren (namens de Groninger Bodembeweging)
Verslag: J. Bosma

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 13.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.
- Kondigt twee werkbezoeken aan (Veiligheidsregio en Veiligheid uitgaansgebied) en een sessie over ondermijning. Data en nadere informatie volgen nog.

Burgemeester Den Oudsten:

- Komt terug op de vraag van het CDA over vernielingen op sportparken in Haren en Glimmen. Er zijn daarnaast ook klachten over zwerfvuil en overlast door auto's. In het eerste kwartaal zijn allerlei meldingen binnengekomen.
- Heeft de daders – veelal jongeren – in beeld. De wijkagent spreekt met ouders en de kinderen worden zelf ook aangeschreven. Boa's nemen de locaties mee op hun rondes. Jeugdwerk probeert in contact te komen en de jongeren tot ander gedrag te bewegen.

Wethouder De Rook:

- Meldt zoals afgesproken in het Treasurystatuut dat de kasgeldlimiet van 89 miljoen euro kortlopende schulden op 29 maart 2019 met 6 miljoen euro is overschreden. Dit heeft te maken met de later te innen ozb vanwege de herindeling.
- Verwacht dat de limiet de komende tijd nog een aantal keer overschreden zou kunnen worden.
- Legt uit dat het niet betekent dat iemand zijn geld niet krijgt of dat de gemeente geen geld meer in kas zou hebben.
- Acht het als college niet wenselijk de beheersmaatregel te nemen meer langlopende financiering aan te trekken om een einde te maken aan deze tijdelijke fluctuaties, omdat de inkomsten op korte termijn alsnog verwacht worden en omdat dan sprake zou zijn van langlopende verplichtingen.

Dhr. Ubbens (CDA):

- Is benieuwd of de eerste aanslagen van termijnbetalingen hoger zullen zijn doordat tot nu toe dit jaar niet geïnd is en of bewoners hiervan op de hoogte zijn gesteld.

Wethouder De Rook:

- Antwoordt dat het latere verzenden geen invloed heeft op de totale hoogte van de aanslagen.
- Kan technisch uit laten zoeken hoe het precies zit met de termijnregeling. Het beeld is dat deze van toepassing is net als andere jaren.

A.2. Vaststelling verslagen F&V 6 maart 2019 (2x) en Gecombineerde commissie 13 maart 2019 (deel F&V)

De verslagen worden ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Vaststelling agenda
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.4. Afspraken en planning
De voorzitter:
- Stelt voor de niet afgehandelde toezeggingen op de LTA te plaatsen.
- Concludeert dat de aangemerkte aanvullingen op de LTA akkoord zijn en dat er verder geen vragen of opmerkingen zijn.

A.5. Conformstukken
A.5.a. Decembercirculaire gemeentefonds 2018 (raadsvoorstel 13 maart 2019)
Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 17 april 2019.

A.6. Ingekomen stukken
Er zijn geen vragen, opmerkingen of nadere agenderingen.

A.7. Rondvraag
Er zijn geen woordmeldingen.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Voortgangsbrief gaswinningsdossier (collegebrief 1 maart 2019) i.c.m. Lokaal Plan van aanpak versterking 2019 (collegebrief 25 maart 2019) + Review Hazard en Risk Assessment model (HRA) m.b.t. gaswinning Groningen (collegebrief 29-3-2019)
Mw. Schoutens (GroenLinks):
- Spreekt de wens uit dat de gemeente oog heeft voor de psychische gezondheid en gevoelens van stress bij bewoners die moeten wachten op zekerheid. Zo moeten bewoners van de stad met een licht verhoogd risicoprofiel nog tot 2020 wachten op een beoordeling.
- Vraagt of er is nagedacht over de maatschappelijke impact van de versterking op onderlinge verhoudingen en sociale cohesie in dorpen.
- Roept op het lokale plan van aanpak blijvend te evalueren en te onderzoeken wat bewoners van de aanpak vinden. Mogelijk kan de universiteit een rol spelen bij het opzetten van een systeem dat voortdurend feedback geeft op lopende projecten. Ziet het college hier heil in?
- Constateert dat de afspraken omtrent het HRA-model zijn nagekomen en roept op het SodM-advies over te nemen om te zorgen dat het toevoegen van panden de huidige planning niet mag verstoren en om het systeem completer te maken met bijvoorbeeld meldingen over panden met veel schade.

Mw. Uneken (PVV):
- Blijft zorg uitspreken over het tempo van de versterkingsoperatie. Ook deze plannen geven onvoldoende duidelijkheid of het mogelijk is tempo te gaan maken.
- Is van mening dat gedupeerden gevrijwaard moeten worden van hun zorgen.
- Is benieuwd hoe het kan dat de capaciteit om de plannen uit te gaan voeren nog steeds tekortschiet.

Dhr. Rebergen (ChristenUnie):
- Stelt versterking en schadeafhandeling voorop. Het niet vlot verlopen daarvan heeft grote impact op inwoners.
- Vindt de verschuivingen als gevolg van het HRA-model fors: 25% van het bestand (5.000 woningen geen risico meer, 3.000 toegevoegd). Gelukkig worden de 5.000 woningen wel geïnspecteerd.
- Is van mening dat alle huizen in het gebied geïnspecteerd moeten worden, aangezien SodM aangeeft dat er veel onzekerheden in het HRA-model zitten en dat het niet geschikt is voor beoordeling.
- Wil weten of de gemeente informatie vrij kan geven over zevenhonderd woningen die wel geïnspecteerd zijn, maar die niet beoordeeld worden. SodM heeft om aanvullende informatie gevraagd om het model te herijken.
- Wil niet dat gebrek aan capaciteit zorgt voor een pas op de plaats en vertragingen.
- Weet dat inwoners met zorgen terechtkunnen bij het meldpunt Acute veiligheidsgevaren. Er komt

nog een mogelijkheid tot opname op verzoek. Hoe staat het daarmee?
- Hoort van bewoners van de Fazanthof dat zij blij zijn met de gemeentelijke rol in de versterking. Ze voelen zich serieus genomen en zien dat de gemeente hen wil ondersteunen waar dat kan.

Dhr. Bushoff (PvdA):
- Ziet veel onzekerheid en verlies aan vertrouwen in een goede afloop. Het is de opdracht van de gemeente om onzekerheden weg te nemen en vertrouwen te herstellen door woorden en daden in overeenstemming met elkaar te laten zijn, inwoners te betrekken bij keuzes en goed te communiceren.
- Hecht eraan dat duidelijkheid en perspectief wordt geboden. Daarvoor moet de gemeente de nodige bevoegdheden en middelen krijgen en de regie opeisen in de versterkingsopgave.
- Vindt naast versterking en schadeafhandeling leefbaarheid en perspectief voor de regio van groot belang, met oog voor duurzaamheid, nieuwe werkgelegenheid en goede voorzieningen. Om vooruit te kijken is zekerheid nodig en is het van belang dat de doorlooptijd van het lokale plan van aanpak zo kort mogelijk is.
- Wil weten of het college de beoordelingscapaciteit als voldoende beoordeelt en zo nee, wat het college zou kunnen doen zodat het Rijk deze op orde brengt.
- Is blij met de positieve geluiden vanuit de Fazanthof en vraagt om een korte update.

Dhr. Staijen (Stad en Ommeland):
- Stelt dat al vijf jaar lang het beeld is dat alles nu eindelijk in beweging zal komen, terwijl er nog vrijwel niets is uitgevoerd. Het ontbreekt nu aan menskracht. Hopelijk zorgt gemeentelijke regie eindelijk voor voortgang.
- Betreurt dat de planning van het lokaal plan van aanpak onzeker is door het gebrek aan technici in alle fases van de versterking: opname, beoordeling en uitvoering. Dezelfde mensen zijn ook nog eens nodig voor schadeafhandeling. Zoekt het college ook in het buitenland naar krachten?
- Constateert dat burgers wantrouwend en ontevreden zijn richting de overheid doordat besluiten, nog voordat ze uitgevoerd worden, wijzigen zonder begrijpelijke uitleg. Wisselende contactpersonen helpen ook niet mee. Kan de gemeente een grotere rol spelen als constante factor en aanspreekpunt voor de burger?

Dhr. Dijk (SP):
- Lijkt het dat de overgang van een gebiedsgerichte naar een objectgerichte aanpak rampzalig uitpakt voor dorpsgemeenschappen. Een vrouw in Ten Post vertelde hoe de school naast haar woning wel versterkt wordt en haar woning niet. Ook was er een melding dat een schuurtje wel en een bijbehorende woning niet versterkt zou moeten worden. Het doet pijn dat een computermodel bepaalt of versterkt gaat worden.
- Is het met de ChristenUnie eens dat alle huizen geïnspecteerd zouden moeten worden.
- Is niet tegen het stellen van prioriteiten bij die inspecties. Zo is het logisch te beginnen met de woningen waar al beloften over zijn gemaakt, de bekende 1467 en de 1588.
- Ziet veel haken en ogen aan het HRA-model en had liever een ander model gezien, maar begrijpt dat Groningen het hiermee zal moeten doen en roept op de fouten zo snel mogelijk op te lossen.
- Gaat als partij huis aan huis langs om met bewoners in Ten Post en Ten Boer te praten. De gesprekken leveren niet een beeld op alsof er veel vertrouwen is. Bewoners die het vertrouwen hebben verloren, zullen de georganiseerde bijeenkomsten van de gemeente niet bezoeken. Daarom is het belangrijk naast die bijeenkomsten ook actief bewoners op te zoeken.
- Sluit aan bij GroenLinks om oog te hebben voor gevolgen voor stress en gezondheid.
- Hoopt dat de raad besluit tot het instellen van een voorbereidingscommissie om het onderwerp op de voet te blijven volgen.

Mw. Jacobs (VVD):
- Constateert dat schade mensen diep raakt en dat veel mensen zitten te wachten op versterking en schadeafhandeling. Het is zaak zo snel mogelijk stappen te zetten.
- Maakt zich zorgen over de capaciteit en sluit aan bij de vragen. Verwacht het college meer capaciteit?

Dhr. Ubbens (CDA):
- Lijkt het goed een model te gebruiken om te komen tot een prioritering en vindt het weinig toevoegen om nu al wantrouwen tegen het model te creëren. Het model wordt gereviewd door

wetenschappers van SodM.
- Stelt dat zelfs bij een verdubbeling van de capaciteit de hele operatie jarenlang zal duren. Een model om te prioriteren is dus noodzakelijk.

Dhr. Benjamins (D66):
- Vindt dat het vertrekpunt de onzekerheden bij mensen moet zijn. Als het helpt om te prioriteren, dan heeft dat absoluut meerwaarde om verder te ontwikkelen.
- Vraagt hoe problemen met beoordelingscapaciteit zich verhouden tot de procedure van acuut onveilige situaties, die ook door het TCMG uitgevoerd zal moeten worden.
- Sluit aan bij de vragen van GroenLinks over evaluaties en oog voor psychische klachten.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):
- Sluit aan bij PvdA dat terugwinnen van vertrouwen essentieel is en is blij dat SodM groen licht geeft.
- Is bezorgd over het almaar groeiende stuwmeer aan te beoordelen objecten en pleit voor het uitbreiden van de capaciteit voor beoordeling en uitvoering.
- Begrijpt de opmerkingen van SP over het HRA-model. Het is goed dat het model gaandeweg verbeterd wordt, maar dat roept ook nieuwe vragen en ontwikkelingen op. Het toevoegen van nieuwe woningen mag de huidige operatie niet verstoren.
- Hecht aan het zo snel mogelijk uitvoeren van de versterkingsoperatie, die ook de basis vormt voor wijkvernieuwing en verduurzaming van woningen.
- Sluit aan bij opmerkingen over psychische gezondheid en het zo snel mogelijk wegnemen van onzekerheden.

Mw. Van Deelen (Student en Stad):
- Vindt het verschrikkelijk dat mensen zo lang in onzekerheid moeten verkeren en dat mensen daar psychisch onder lijden. Er moet zo snel mogelijk duidelijkheid en voortgang komen.
- Sluit aan bij de vraag van GroenLinks of de universiteit een rol kan spelen in het proces.

Wethouder Van der Schaaf:
- Noemt de gaswinning, de aardbevingen en de gebrekkige afwikkeling het Verdriet van Groningen. Het heeft lang geduurd voordat er erkenning was voor de aardbevingsschade en de organisatie is ook nu nog gebrekkig.
- Voelt een grote verantwoordelijkheid nu de gemeente een grotere rol heeft gekregen om alles te doen wat in het vermogen van de gemeente ligt om het zo goed mogelijk te doen voor de inwoners, om alle instanties scherp bij de les te houden en te zorgen dat schadeherstel, versterking en ontwikkeling echt op gang komen.
- Ziet als klein lichtpuntje dat de gemeente een aantal stappen heeft kunnen zetten, zoals bij de Fazanthof.
- Begrijpt dat een deel van de inwoners minder van zich laat horen en dat sprake is van veel stil leed achter de voordeur. Naast georganiseerde bijeenkomsten zal de NCG of de gemeente ook een-op-eencontact opzoeken bij specifieke aanpakken van gebieden.
- Werkt aan de voorbereidingen van dorpsvernieuwing in Ten Post, Woltersum en Ten Boer.
- Hoopt langzaam maar zeker vertrouwen terug te winnen door dergelijke concrete stappen te nemen.
- Deelt de mening dat politici misschien niet in staat zijn om het HRA-model te beoordelen en legt uit dat het bedoeld is voor de prioritering van de opnames. Het is niet zo dat alleen het HRA-model bepaalt of een woning daadwerkelijk versterkt wordt; daar gaat altijd een opname, inspectie en versterkingsadvies aan vooraf.
- Vult aan dat het HRA-model elk jaar verfijnd wordt op basis van onder meer opnames en bodemgesteldheid, waardoor de voorspellende waarde zal verbeteren.
- Wijst op de regionale afspraak dat te inspecteren gebouwen niet van de lijst af worden gehaald.
- Constateert dat het knelpunt van de capaciteit betekent dat het buitengewoon ingewikkeld zal zijn om alleen al de lokale plannen van aanpak de komende jaren te realiseren. Daarom is prioritering nodig, welk model daarvoor ook gebruikt wordt. De minister heeft het HRA-model gekozen.
- Ziet het als de gezamenlijke opgave van gemeenten en provincie om te voorkomen dat steeds een ander model gekozen wordt. Het gaat erom dat de beweging van versterking echt op gang gaat komen.

- Antwoordt dat de NCG zeker ook zal zoeken naar capaciteit buiten de landsgrenzen.
- Vindt het in dit stadium niet verstandig het standpunt in te nemen dat alle huizen geïnspecteerd moeten worden en lijkt het verstandiger die vraag over een aantal jaren te beantwoorden, ook met het oog op de afnemende gaswinning. Nu zeggen dat alle huizen geïnspecteerd moeten worden, lijkt niet een efficiënte en risicogestuurde manier om de aanpak vlot te trekken.
- Zal er met andere gemeenten uit het aardbevingsgebied en de provincie alles aan doen om bij het Rijk, de NCG en Economische Zaken zoveel mogelijk capaciteit vrij te maken, zodat de plannen gerealiseerd kunnen worden. Met het Rijk is afgesproken dat daar de komende maanden scherpte in komt, zodat in mei beoordeeld kan worden hoeveel capaciteit er komt en wat dat betekent voor de planning.
- Beaamt dat er meer aandacht moet zijn voor sociaal-maatschappelijke factoren en de scheuren in vertrouwen en heeft er gezamenlijk voor gepleit bij de minister om daar ook de benodigde middelen voor vrij te maken.
- Heeft in de dorpsvernieuwingsaanpak nadrukkelijk aandacht voor sociale cohesie en individueel leed en is zich er goed van bewust dat veel mensen niet naar bijeenkomsten komen, maar wel stil leed ervaren.
- Komt terug op de goede suggestie de universiteit te betrekken bij het opzetten van een permanente evaluatie om door middel van feedback de aanpak continu te verbeteren.
- Antwoordt dat de capaciteit voor acuut onveilige situaties, ook als die niet aardbeving gerelateerd zijn, altijd beschikbaar blijft en dat er altijd binnen 24 uur een oplossing moet komen.
- Neemt de aanbevelingen van het SodM natuurlijk over.
- Heeft wel besloten om een groot deel van de huizenbezitters die in de voormalige gemeente Groningen wonen nog niet te informeren, omdat er nog onvoldoende duidelijkheid is over het aanbod naar hen toe in verband met de capaciteit. Ook zullen de te verwachten nieuwe cijfers de komende weken leiden tot aanpassingen aan het HRA-model en ongetwijfeld ook tot wijzigingen voor het gebied van de voormalige gemeente Groningen.
- Zal ook echt samen met de raad keuzes moeten gaan maken over de prioritering. Een keus om de duizenden woningen in bijvoorbeeld de stad met een licht verhoogd risico hoge prioriteit te geven, zou een gigantische hap uit de beschikbare capaciteit nemen en niet stroken met de gemeentelijke en regionale prioritering.
- Heeft een uitgebreide toelichting gekregen van de NAM over de beving van anderhalf jaar geleden van 1,0 in Paddepoel. De conclusie daaruit is dat de afwijking zo klein was dat er geen specifieke risicoinschatting nodig is. De toezegging is daarmee afgehandeld, nadere informatie kan desgewenst ambtelijk worden verstrekt.
- Komt terug op een andere toezegging van de mogelijkheid deel te nemen aan een fonds voor gedupeerden van gaswinningsschade. Dit is niet meer nodig omdat de schadeafhandeling volledig in publieke handen is gekomen bij het TCMG.

De collegebrieven worden op verzoek van GroenLinks als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 17 april 2019.

B.2. Bestuursovereenkomst Nationaal Programma Groningen (raadsvoorstel 14 maart 2019) i.c.m. Uitwerking kader Nationaal Programma Groningen (collegebrief 27 maart 2019)

Dhr. Schorren (inspreker namens de Groninger Bodembeweging):

- Begrijpt dat bedrijven, overheden en andere instellingen mee willen eten uit de ruif van 1 miljard euro te gelde gemaakt gas die minister Wiebes ter beschikking heeft gesteld ter compensatie.
- Neemt het de regionale politiek wel kwalijk een langetermijnvisie te ontberen. De politiek lijkt geobsedeerd door volgende verkiezingen en bedrijven door snelle winsten, waardoor de burger vaak genegeerd wordt.
- Vreest dat burgers alleen betrokken worden bij leefbaarheidsprojecten in hun eigen wijk of straat binnen voorwaarden die bepaald zijn door gemeentelijke politiek en ambtenarij.
- Roept met klem op de burger centraal te stellen bij het formuleren van een gezamenlijke toekomstvisie en gedeelde waarden, zowel in de jeugdige stad als in het oudste cultuurlandschap van Europa: het Ommeland. Het is zaak de creatieve denkkracht van burgers echt serieus te nemen zonder beleidsmakers daar vooraf richting aan te laten geven. Hiervoor zijn uitstekende methoden

beschikbaar.
- Vindt dat het tijd is voor nieuwe manieren van ondernemen en nieuwe businessmodellen, die uitgaan van samenwerking van onderop en meervoudige waardecreatie in plaats van alleen focus op geld. Het gaat om waarden als leefbaarheid, cultuurlandschappen, gezondheid, welzijn en gemeenschap.

Mw. Schoutens (GroenLinks):
- Is positief over de wijzigingen in de bestuursovereenkomst waardoor de raad nauwer betrokken wordt bij het opstellen van programmakaders en het formuleren van de hoofddoelen.
- Verwacht dat een bijeenkomst van raden en Staten wederzijdse solidariteit en afstemming zal bevorderen.
- Vindt dat lokale plannen in samenspraak met bewoners tot stand moeten komen. Opening van het leefbaarheidsloket is een eerste stap.
- Sluit aan bij de inspreker dat samenwerking van onderop en meer inspraak nodig zijn. Hoe is het college van plan betrokkenheid van inwoners te maximaliseren?
- Herhaalt de zorg dat 45 miljoen euro bestemd wordt voor schadeherstel en de wens de overheadkosten zoveel mogelijk te beperken.
- Is voor een sterkere vertegenwoordiging van inwoners in het bestuur, maar is niet per definitie tegen het opnemen van bedrijven en instellingen die vanuit hun ervaring bij kunnen dragen.

Dhr. Bushoff (PvdA):
- Haalt het citaat aan dat je niet in geouwehoer kunt wonen, hoe belangrijk geouwehoer over perspectief en de toekomst ook is. Daarom moeten de schadeafhandeling en de versterkingsopgave prioriteit krijgen.
- Vindt wel dat die twee processen hand in hand moeten gaan met de uitvoering van het NPG, zodat mooie plannen niet nog langer uitgesteld worden. De 15 miljoen euro die al beschikbaar komt voor dorps- en wijkvernieuwing zou ingezet moeten worden in Ten Boer, Ten Post en Woltersum.
- Is van mening dat NPG-gelden zoveel mogelijk bij inwoners terecht moeten komen die het meest te stellen hebben met de aardbevingsproblematiek en dat inwoners goed betrokken worden. Daarom moet een groot deel van de gelden bij gemeenten terechtkomen, die het dichtst bij inwoners staan, en moet het projectbureau niet groter zijn dan noodzakelijk om de overhead te beperken.
- Roept het college op zich in te spannen dat gemeenten niet alleen vanzelfsprekend betrokken worden bij uitwerking van het lokale deel van het NPG, maar ook bij het thematische deel. Gemeenten hebben ook te maken met economie, arbeidsmarkt en duurzaamheid.
- Verwacht van energiebedrijven dat zij hun verantwoordelijkheid nemen en een bijdrage leveren aan de toekomst van Groningen.
- Is blij dat het Rijk verantwoordelijkheid neemt met een vergoeding van de inpassingskosten. Schat het college in dat deze middelen toereikend zullen zijn? En komt het Rijk over de brug als dat niet het geval blijkt?
- Ziet de eerste lichtpuntjes met meer bevoegdheden en zeggenschap voor gemeenten, een stevige inzet van het college en mooie plannen vanuit de dorpen.

Dhr. Rebergen (ChristenUnie):
- Vindt dat de punten uit de vorige commissie voldoende terugkomen in het voorliggende akkoord.
- Steunt regionale bijeenkomsten om te werken aan een visie voor Stad en Ommeland.
- Oordeelt dat de mogelijkheid inwoners te betrekken bij plannen en geld zoveel mogelijk bij inwoners terecht laten komen, voldoende zijn gewaarborgd in het plan.

Dhr. Mellies (100% Groningen):
- Deelt de zorgen van de inspreker dat de gelden opgeslokt zullen worden door het bedrijfsleven.
- Heeft door de aanpassingen niet meer de vrees dat gelden gebruikt worden voor ambities van de overheid en niet van burgers, omdat de raden en Staten inspraak houden op de invulling en wensen meegenomen kunnen worden in revisies.
- Blijft de indruk houden dat er toch geld naar de versterkingsoperaties gaat. Maken de afspraken over inpassingskosten het hoofdstuk over batch 1588 nu overbodig of niet?
- Wil weten wanneer het eerste moment is waarop wijzigingen doorgevoerd kunnen worden.
- Vindt het NPG te streng wat betreft het maximum van 10.000 euro voor lokale initiatieven.
- Wil weten hoe de raad meegenomen wordt in lokale plannen voordat ze vastgesteld worden.

- Noemt de overeenkomst een goed fundament om lokaal uit te gaan werken en gaandeweg bij te spijkeren.

Mw. Uneken (PVV):

- Onderstreept het betoog van de inspreker over het belang van inspraak bij de uitvoering.
- Gaf in de vorige commissie al aan dat geld niet uitgegeven moet worden aan provinciale beleidsdoelen en cofinanciering van doelen die al gesponsord worden.
- Is blij dat een waslijst aan hobbydoelen door een provinciale motie uit artikel 3, lid 2 is geschrapt.
- Vraagt aandacht voor het goed coördineren van de schaarse capaciteit en het beheersen van de kosten. Het is niet de bedoeling een groot deel van de 1,15 miljard euro aan ambtenaren uit te geven.
- Ziet graag een integraal plan tegemoet voor de 15 miljoen euro uit het NPG, waar de gemeente meteen 15 miljoen euro bij moet leggen, inclusief een specificatie van de ambtelijke inzet.

Dhr. Staijen (Stad en Ommeland):

- Is voor een zinnige besteding zonder geldverslindend en bureaucratisch gedoe.
- Constateert dat de opmerkingen van 6 maart 2019 grotendeels verwerkt zijn om burgers en raad meer te betrekken bij projectvoorstellen.
- Constateert dat voor de 15 miljoen euro in 2019 de versterkingsopgave een voorwaarde is. De capaciteitsproblemen geven ook hier risico op vertraging. Is er een tijdslimiet of kan geld meeschuiven?
- Wil weten hoe raad, belanghebbenden en inwoners betrokken worden bij projectvoorstellen voor 2020 en verder. Is er al een inventarisatie gemaakt bij deze groepen van mogelijke projecten?

Dhr. Benjamins (D66):

- Sluit aan bij de oproep van de inspreker.
- Vindt het NPG van levensbelang om inwoners vertrouwen te laten terugwinnen in hun eigen kracht en omgeving.
- Pleitte vorige maand voor pragmatisme en is blij dat gemaakte voorbehouden zijn geland in de overeenkomst.
- Ziet een spanning tussen al door inwoners ontwikkelde plannen en mogelijk nieuwe toevoegingen van partijen die aanspraak willen maken op de gelden. Is het een idee de bestaande plannen prioriteit mee te geven?

Dhr. Dijk (SP):

- Pleitte de vorige keer om NPG-geld niet aan schade en versterking te besteden, maar echt aan leefbaarheid om gemeenschappen te versterken. Groningers moeten daar echt goed bij betrokken worden.
- Concludeert dat de opmerking is opgepakt om geen hippe, abstracte, dure projecten erdoor te drukken, zodat er niet straks een waterstofbus door dorpen rijdt waarvan de huizen nog niet eens versterkt zijn.
- Vindt het onnodig, onhandig en onwenselijk om energie- en chemiebedrijven een zetel in het bestuur te geven. Deze partijen hebben Groningen juist in de ellende gestort.
- Noemt het stuitend dat fracties die hiervoor zijn, blijkbaar de publieke sectoren en inwoners wantrouwen. De inspreker heeft er blijk van gegeven dat inwoners zeer goed in staat zijn aan te geven waaraan en hoe het geld besteed zou kunnen worden.
- Heeft gezien hoeveel ellende het oplevert als de overheid aan de leiband loopt van partijen als Shell en alleen naar hun belangen luistert. Het wantrouwen is dus niet alleen ideologisch, maar ook praktisch ingegeven.
- Wil dat in het bestuur alleen de publieke zaak wordt gediend. Commerciële partijen horen niet in het bestuur.
- Lijkt het vanzelfsprekend de middelen voor 2019 uit te geven in Ten Boer, Ten Post en Woltersum.

Mw. Jacobs (VVD):

- Deelt niet het wantrouwen van de SP richting de private sector, die nodig is om het plan tot een goed einde te brengen. Zo is voor vergroening en verduurzaming van de industrie diezelfde industrie gewoon nodig.
- Vraagt hoe het college bij wil dragen aan saamhorigheid als nu al een gemeente claimt recht te hebben op de helft van de gelden. Hoe wordt gezamenlijk de overkoepelende ambitie, dat Groningen

met behoud van de eigen identiteit een toekomstbestendig en leefbaar gebied blijft, gerealiseerd gezien de vele bestuurslagen?
- Wil weten hoe voorkomen wordt dat wie het eerst komt, het eerst maalt. Hoe worden eigen lokale plannen, zoals die van dorpsbewoners in Ten Post, goed ten uitvoer gebracht?
- Is benieuwd naar de beantwoording van de vele reeds gestelde vragen.

Dhr. Ubbens (CDA):
- Sluit aan bij D66.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):
- Hecht net als de inspreker aan een overkoepelende langetermijnvisie en duurzame investeringen vanuit een bottom-upbenadering.
- Gaat akkoord met het voorstel nu de hoofddoelen nader ingevuld kunnen worden.
- Is benieuwd hoe de agenda en participatie van raad en burgers er verder uitziet.
- Sluit aan bij GroenLinks wat betreft samenwerking met andere raden.
- Sluit aan bij PvdA wat betreft schadeafhandeling en versterking als randvoorwaarden en wat betreft de inpassingskosten.
- Sluit aan bij het verzoek van de PVV om ambtelijke kosten in beeld te brengen.
- Sluit aan bij D66 wat betreft oude en nieuwe plannen.

Mw. Van Deelen (Student en Stad):
- Sluit aan bij de vraag van de VVD hoe dit samen tot een goed einde te brengen. De governancestructuur en wijze van besluitvorming zijn nog niet helemaal duidelijk.

Burgemeester Den Oudsten:
- Brengt in herinnering dat na de vorige bespreking vlak voor ondertekening nog een wijziging is doorgevoerd en dat is getekend onder voorbehoud van goedkeuring van de raad achteraf.
- Kan zich grotendeels vinden in de bijdrage van de inspreker. Er moet een langetermijnvisie komen. Bewoners moeten echt iets merken van de gelden. En er moet een mechanisme ontwikkeld worden waarbij bewoners, rechtstreeks dan wel via bestuursorganen, daadwerkelijk invloed krijgen op wat er gebeurt.
- Wijst op het spanningsveld tussen de wens zoveel mogelijk geld door gemeenten te laten besteden en het gezamenlijk bewaken van de samenhang van het programma.
- Lijkt het heel verstandig een voorbereidingscommissie in te richten om raden meer invloed en een sturende positie te geven en om met het college de samenhang te bewaken.
- Bereidt een conferentie voor waar alle raadsleden uit het gebied spreken over samenhang, het uitstralen van eenheid en het daadwerkelijk besteden van het geld, zodat het ten goede komt van inwoners.
- Wijst erop dat gelden deels besteed zullen worden aan fysieke zaken, maar deels ook aan bijvoorbeeld het creëren van bestendige werkgelegenheidsgroei. Daarom is gekozen voor een opdeling in lokale en thematische aanpak. Er moeten zwaluwstaarten inzitten, zodat iedereen wel achter de bestedingen staat.
- Merkt op dat PS het aangewezen orgaan is om over de thematische aanpak te besluiten. Raden en Staten moeten samen uitvinden hoe het construct goed gaat werken. De organisatiestructuur met AB, DB en programmabureau, dat klein moet zijn, moet nog uitontwikkeld worden.
- Legt uit dat het ontwikkelen daarvan tijd kost en dat besloten is in de tussentijd 15 miljoen euro per gemeente vrij te maken voor projecten die panklaar op de plank liggen. Hiervoor zal een lichte toets gaan gelden, die nog opgesteld moet worden. De gemeente verwacht dat de plannen in Ten Post die toets zeker zullen doorstaan.
- Vult aan dat er mogelijk meer tijd gegeven wordt om dergelijke plannen in te dienen in de loop van het jaar.
- Is het er op zich mee eens dat draagvlak van onderaf gegenereerd moet worden, daar zijn inderdaad methoden voor. Lokale bestuurders behartigen natuurlijk in de NPG ook de belangen van hun inwoners.
- Wijst SP erop dat het bestuur grotendeels bestaat uit publieke functionarissen die belangen van bewoners behartigen. Dat mag ook verwacht worden van burgemeesters en wethouders.
- Geeft aan dat het een gezamenlijk programma is, waarbij ook partijen aan boord nodig zijn die

verstand hebben van verschillende sectoren, waaronder energie en chemie. Het gaat er niet om dat zij geld voor zichzelf binnenharken, maar dat ze helpen het gebied op langere termijn te verstevigen.
- Gaat in op de positie van de gemeente Groningen en met name de stad ten opzichte van het Ommeland. De gemeente neemt met al haar energie, kracht en massa deel aan het NPG om het hele gebied economisch en sociaal een betere positie te geven en het perspectief te verbeteren. Het landelijk gebied heeft de stad ook nodig, bijvoorbeeld wat betreft werkgelegenheid. De gemeente zal zich dienstbaar en open opstellen.
- Antwoordt dat ambtelijke kosten projectmatig bepaald worden en nu niet vooraf te kwantificeren zijn. De kosten worden meegenomen in de projecten die door het NPG gefinancierd gaan worden.
- Meldt dat een opzet is gemaakt om proefondervindelijk te kijken om welke inpassingskosten het gaat, met als uitgangspunt deze kosten buiten het NPG te houden.
- Heeft steeds aangegeven niet deel te nemen wanneer dit punt niet goed geregeld zou zijn. Dat is nu met deze overeenkomst wel in voldoende mate het geval.
- Kan zich voorstellen dat de 15 miljoen euro in Ten Post besteed gaat worden aan het verminderen van overlast door landbouwverkeer, zoals dat aan de dorpstafel naar voren is gekomen. Het bedrag gaat voornamelijk naar het aardbevingsgebied in de voormalige gemeente Ten Boer.
- Vertelt dat de aangenomen directeur werkt aan een manier de samenhang te bewaken. Het zou kunnen zijn dat elk besluit van raden en staten voorzien wordt van een samenhangadvies van de directie.
- Begrijpt dat iedereen de vinger heeft gelegd op de 45 miljoen euro voor batch 1588. Het college beschouwt de gemaakte afspraak daarover als een gegeven, maar wel als een eenmalige constructie om die specifieke situatie van de grond te trekken.

Het raadsvoorstel en de collegebrief staan geagendeerd als discussiestuk voor de raad van 17 april 2019.

B.3. Vervolg op actualiteitendebat inzake interview burgemeester met Shell (bespreekpunten SP 22 maart 2019)

Dhr. Schorren (inspreker namens Groninger Bodembeweging):
- Merkt op dat er in het NPG nu helemaal geen bewoners zitten. Het Gasberaad is geen bewonersbeweging.
- Vindt het de vertrekkende burgemeester sieren dat hij zich hard maakt voor de toekomst van stad en regio en is het ermee eens dat partijen die veel geld hebben verdiend aan de winning van Groninger bodemschatten een morele plicht hebben tot compensatie.
- Doet de hang van de burgemeester om multinational Shell Groningen opnieuw te laten gijzelen als mogelijk wingewest denken aan het Stockholmsyndroom en deelt de sympathie voor de gijzelnemer niet.
- Stelt dat Groningen ook een dominante energieprovincie kan blijven zonder Shell. Is Shell echt nodig om een duurzame toekomst op te bouwen? Of wil Shell zijn imago vergroenen in ruil voor geld om elders in de wereld zwart te kunnen blijven acteren? Wie bepaalt eigenlijk dat Groningen een energieprovincie moet blijven?
- Kan zich ook voorstellen dat Groningen een innovator wordt op het gebied van alternatieve energie of een vormer van een energietransitie waarbij de menselijke maat vooropstaat, met een prominente rol voor inwoners.
- Denkt dat Groningen de rust en ruimte van de Ommelanden moet koesteren en een innovatie- en transitiecentrum kan worden waar de burger voorop samenwerkt met kennisinstellingen, het bedrijfsleven en overheden om alternatieve energiebronnen op te laten gaan in het landschap. Dit kan een nieuw exportmiddel worden en werkgelegenheid en trots opleveren.
- Pleit daarbij nogmaals voor het verlaten van enkelvoudige waardecreatie en roept op ook waarden te vermeerderen als leefbaarheid, cultuurlandschap, gezondheid, welzijn en gemeenschap.

Mw. Uneken (PVV):
- Gaat ervan uit dat de burgemeester integer genoeg is om relevante informatie uit gesprekken terug te koppelen en verdedigt zijn vrijheid om zelf te bepalen met wie hij in gesprek gaat.
- Is niet voor de energietransitie in deze vorm, maar zou het vreemd vinden als Shell er met hun kennis en kunde geen rol in zou spelen. Uiteindelijk moet de raad daarin beslissen.
- Mist in het verslag van het actualiteitendebat de New Energy Coalition (NEC) en onderschrijft de

twijfels van de SP over de samenstelling daarvan wel.

Dhr. Bushoff (PvdA):

- Stelt dat goede burgemeesters contacten onderhouden met inwoners, instellingen, organisaties en bedrijven, waaronder dus ook Shell. De burgemeester heeft aangegeven Shell op zijn verantwoordelijkheden te wijzen na decennia van halen nu ook iets te brengen naar Groningen.
- Vindt dat iedereen, ook bedrijven en ook Shell, verantwoordelijkheid heeft toe te werken naar een duurzame en schone toekomst, en moedigt iedereen die bij wil dragen aan, ook de NEC.
- Concludeert dat met de vinger wijzen niets oplost, gezamenlijk de handen uit de mouwen steken wel. Dat betekent ook gaan staan achter de inwoners en bestuurders, die al jarenlang strijden voor betere afwikkeling van de aardbevingsschade en voor een duurzame toekomst. Onderling vertrouwen is daarbij essentieel.

Dhr. Mellies (100% Groningen):

- Vindt het bij de taken van een burgemeester horen om relaties te onderhouden en industrie te paaien met goede plannen te komen. In die zin is de burgemeester een sterke lobbyist.
- Begrijpt goed dat Shell geen goede reputatie heeft, maar een bedrijf kan vanuit commercieel belang best met een plan komen dat overeenkomt met gemeentelijke belangen. Het is niet verstandig dat op voorhand uit te sluiten of te boycotten, wel om plannen op hun merites te beoordelen, los van de achtergrond van een bedrijf.
- Wijst erop dat de raad als poortwachter bepaalt of plannen goed of slecht zijn voor de inwoners en heeft liever iets dan niets op tafel om over te beslissen.
- Vindt het niet gek dat Shell ook op de markt van schone energie actief wil worden. Gezien hun kennis en financiële slagkracht kunnen zij concepten najagen en daarmee kansen creëren voor de regio.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Is het in grote lijnen eens met de SP, maar vindt niet dat de burgemeester over al zijn gesprekken verantwoording af zou moeten leggen en vertrouwt erop dat hij de raad relevant informeert.
- Zou liever niet met Shell te maken hebben, maar werd er na het Actualiteitendebat door de VVD op gewezen dat Shell zelfs al in Grunneger Power is geïnfiltreerd.
- Deelt de zorgen over de NEC, maar wil het op zich een kans geven zolang bedrijven zich niet bemoeien met scholen en onderwijsinstituten.

Mw. Nieuwenhout (GroenLinks):

- Vertrouwt erop dat de burgemeester relevante zaken meldt aan de raad.
- Stelt dat alle zeilen bijgezet moeten worden om klimaatdoelen te halen. Daar zijn helaas ook grote bedrijven voor nodig.
- Sluit aan bij de inspreker wat betreft zeggenschap voor burgers in de energietransitie en een bottom-upbenadering. Verder is het belangrijk zoveel mogelijk gebruik te maken van lokale duurzame bedrijven.
- Hecht vooral waarde aan de activiteiten van de NEC en ziet daarin geen problemen.
- Wijst erop dat de bestuursvoorzitters van de universiteit en hogeschool en Max van den Berg hopelijk balans opleveren in het bestuur.
- Is verheugd dat ook energiebedrijven en oud-politici uit de tijd van privatiseringen nu inzien dat het tijd is voor verandering en de energietransitie.

Mw. Hessels (VVD):

- Vindt het de taak van de burgemeester contacten te onderhouden met bewoners, organisaties en bedrijven. Hij informeert de raad over belangrijke zaken.
- Noemt het een illusie te denken dat de overheid de energietransitie kan doen slagen zonder bedrijven en andere organisaties en beoordeelt liever inhoudelijke plannen dan individuele bedrijven.
- Ziet niet in waarom de NEC niet zou kunnen bijdragen als zij goede ideeën hebben en heeft geen problemen met de samenstelling, omdat het gaat om mensen met veel kennis van zaken.

Dhr. Staijen (Stad en Ommeland):

- Stelt dat contacten met grote bedrijven erg nuttig kunnen zijn en lijkt het niet efficiënt om alle gesprekken in de openbaarheid te voeren. De burgemeester moet vertrouwd kunnen worden, mits bindende afspraken worden gemeld of voorgelegd ter goedkeuring.
- Constateert dat Shell voor zijn voortbestaan ook nieuwe energievormen onderzoekt. Het bedrijf heeft

te veel kennis om zomaar terzijde te schuiven.
- Wijst erop dat de burgemeester in het actualiteitendebat de hoofdrol van Shell heeft genuanceerd tot bijrol. Zolang bedrijven geen invloed hebben op besluitvorming, is het nuttig hun kennis te plukken.
- Lijkt het goed het bestuur van de NEC uit te breiden met vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en wetenschappelijke instituten.

Dhr. Benjamins (D66):
- Vindt het veelzeggend dat Shell gisteren uit de American Fuel and Petrochemical Manufacturers is gestapt, de belangrijkste lobbyorganisatie in Amerika wat betreft olie en raffinaderijen.
- Sluit voor het overige aan bij de PvdA.

Dhr. Rebergen (ChristenUnie):
- Sluit aan bij Stad en Ommeland.
- Vindt het altijd een goed idee besturen uit te breiden met maatschappelijke organisaties.
- Hecht eraan dat Shell wordt gewezen op zijn verantwoordelijkheden voor het gebied.

Dhr. Ubbens (CDA):
- Vindt het ver gaan om herhaaldelijk te agenderen dat de SP een andere visie heeft op de wereld en de economie. Het is duidelijk dat de meeste partijen het prima vinden dat de burgemeester af en toe met multinationals praat over de energietransitie.
- Denkt dat multinationals als Shell wel degelijk een bijdrage en investeringen kunnen leveren. De burgemeester heeft de in het interview genoemde hoofdrol van Shell al genuanceerd.
- Noemt als controle-instrumenten landelijke wetgeving en gemeentelijke regels. Wanneer partijen dat nodig vinden, dan kunnen zij voorstellen gemeentelijke regels aan te scherpen.
- Heeft geen enkele reden aan te nemen dat de directie of raad van toezicht van NEC ongeschikt zouden zijn.

Mw. Van Deelen (Student en Stad):
- Sluit aan bij het CDA.

Dhr. Dijk (SP):
- Wijst op de vele berichtgeving en het wetenschappelijk bewijs dat Shell groene initiatieven probeert te frustreren en een groen masker opzet om alle fossiele energie nog op te gebruiken.
- Kan zich niet herinneren dat de samenstelling van het bestuur van de NEC besproken is.
- Vindt het pijnlijk te constateren dat VVD en GroenLinks dezelfde mening hebben over dit onderwerp.
- Constateert dat een nieuw gasgebouw wordt opgetuigd, maar dan groen, in de hoop dat het nu wel goed af zal lopen.

De voorzitter:
- Meldt dat de griffie uitzoekt of het verslag van het actualiteitendebat al is vastgesteld, of in dat debat gesproken is over de NEC en of dat alsnog toegevoegd zou moeten worden.

Burgemeester Den Oudsten:
- Vindt dat Shell nog veel meer in het gebied zou moeten doen, alleen al vanuit de morele verplichting voortvloeiend uit wat het bedrijf in het verleden allemaal heeft aangericht.
- Zou het goed vinden wanneer Shell ook bijdraagt aan het NPG, bijvoorbeeld door de 1,15 miljard euro te verdubbelen.
- Denkt niet dat Groningen een leidende positie in kan nemen op het gebied van energietransitie zonder bedrijven als Shell. Als Groningen bijvoorbeeld ontwikkelingen wil met waterstof, dan zijn dergelijke grote partijen nodig, anders dan vindt de ontwikkeling elders plaats.
- Praat om die twee redenen af en toe met Shell.

De bespreekpunten worden op verzoek van de SP als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 17 april 2019.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 15.01 uur.